

Probabilissimè autem dicunt *Sanch. l. 1. c. 10. n. 69. Bon. d. n. 15. et Salm. c. 9. n. 27. cum Suar. Con. Num. Dic. Valer. Cordub. Vict. etc.* communissimè, quòd si quis confitetur peccatum, quòd nec ipse, nec Confessarius sciebat esse mortale, et postea novit esse mortale ex genere suo, non tenetur iterum illud confiteri. Ratio, quia hoc casu jam pœnitens exposuit Confessario suum peccatum, uti in sua conscientia erat tunc, et nunc est, et in præsentì nihil novi occurrit, nisi quòd cognoscat nunc materiam illius peccati esse gravem, quòd prius nesciebat.

ARTICULUS II.

Quando sufficiat Confessio integra formaliter.

479. Quæ sit integritas formalis? Et quis censeatur physicè impotens ad integritatem materialem? I. Mutus. An hic teneatur confiteri scripto, aut per signa? II. Surdus. III. Ignarus idiomatis. An hic teneatur confiteri per interpretem. IV. Moribundus. — 480. An absolvendus moribundus qui dat signa doloris Sacerdoti præsentì, quin possit ullum peccatum explicare? — 481. An absolvendus infirmus sensibus destitutus, qui per testimonium adstantium ostendit desiderium absolutionis? An tunc absolutio danda sit absolutè, vel conditionatè? — 482. Quid si nullum dederit signum pœnitentiæ? — 483. Quid si fuerit destitutus in actu peccati? — 484. Quando sufficiat integritas formalis ob periculum mortis? — 485. An in periculo contagii possit Confessarius absolvere, audito uno peccato? — 486. An tempore conflictùs, vel naufragii? — 487. Quis censeatur moraliter impotens? Et quid si peccatum non possit explicari sine violatione sigilli? — 488. Quinam igitur excusentur ab integritate materiali? — 489. An sit obligatio confitendi peccatum, si non possit dici sine infamacione complicitis? — 490. Ex quibus causis liceat manifestare complicitem Confessario qui eum noscit? — 491. Bulla Benedicti XIV prohibens exquirere à pœnitente nomen complicitis peccati. — 492. Sententia Auctoris, id nullo casu esse licitum.

479. — « RESP. Etsi ad hoc Sacramentum requiratur semper aliqua confessio, non tamen semper opus est, ut ea sit integra materialiter, modò sit talis formaliter seu moraliter, id est quantum, moraliter loquendo, hîc et nunc potest fieri, etsi postea debeas, si possis, supplere defectum, non statim, sed quando rursus confiteri obligaberis, aut voles. Porro, quando talis Confessio sufficiat, sequentes regulæ docent.

« Prima. Quandocumque quis ad materialiter integrè confitendum physicè est impotens, sufficit integritas formalis, quia præceptum divinum non obligat ad impossibile. Unde possunt in sequentibus casibus absolvi I. Mutus, etsi unum tantum, vel alterum peccatum per nutus significaverit, nisi tamen scripto possit Confessario exhibere, ad quod tunc eum teneri probabilius est, ut communiter docetur, contra *Cajet. Nav. et alios.* »
Quæritur, an mutus teneatur confiteri per scripturam, si aliter

non possit? Prima sententia negat, et hanc tenent *Pal. p. 8. num. 11. et Soto, Navar. Led. Vict. Val. Barb. etc. ap. Salm. c. 7. n. 17.* Quia, ut dicunt, modus sic confitendi semper est obnoxius periculo manifestationis. Secunda verò sententia probabilior et communior affirmat, et hanc tenent *Lugo d. 5. n. 87. Croix n. 1194. Anacl. p. 603. n. 38. Bon. d. 5. sect. 2. p. ult. Ell. p. 237. n. 134. cum Henno, Cleric. Ronc. c. 1. qu. 1. R. 2. cum Fas. et Salm. num. 16. cum Vasq. Bec. Hurt. Henr. Gran. etc. ex D. Th. in 4. dist. 17. q. 3. art. 4. q. 3. ad 2.* Ratio, quia qui tenetur ad finem, tenetur etiam ad media non difficilia. Id tamen intelligendum (ut bene advertunt *Bonac. et Salm. cum Dic.*), si in tali Confessione per scripturam moraliter absit manifestationis periculum, aut grave incommodum extraordinarium. Mutus autem non solum in periculo mortis tenetur sic confiteri, sed etiam tempore præcepti paschalis, ut meritò docent *Pal. p. 8. n. 10. Laym. c. 6. n. 4. Ronc. l. c. et Salm. c. 7. n. 15. cum Caj. Nav. Tol. Soto, Sa, etc.*

« II. Surdus, qui non potest omnia explicare. *Laym. l. 5. t. 6. c. 8. III. Ignarus idiomatis, tempore præcepti, vel alterius necessitatis, etsi non integrè intelligatur, si neque Confessarius linguæ gnarus, neque interpres haberi possit; imò, etsi adsit interpres: non enim tenetur per eum confiteri, ut docent *Suar. Vasq. Dian. nisi fortè in periculo mortis, in quo aliqua minora confiteri sufficit: (Sed etiam tempore mortis probabile est eum non teneri, ut *Salm. c. 7. n. 21. cum Cajet. Sot. Pal. etc. Nisi infirmus dubius sit de contritione, ut *Vioa q. 4. Ar. 3. n. 10. Sufficit tamen tunc dicere unum veniale, *Salm. d. l. n. 23. et *Vioa cum communi. Quid tempore pestis, vel contagii? *Vide n. 489.)* »******

« Vide *Card. de Lugo d. 15. n. 63. IV. Moribundus usu linguæ subito destitutus, si petat absolvi, ac det signa doloris, vel ante dederit coram aliis: modò id fecerit in ordine ad Sacramentum, quod de quovis in eo statu præsumendum videtur. Quo casu, si (saltem coram ipso infirmo) sive ab uno, sive pluribus, mediatis, vel immediatis testibus detur testimonium, Sacerdotem non tantum posse, sed probabiliter etiam teneri absolvere (saltem sub conditione) docent *Dian. et Lugo d. 17. num. 84. etc. ex multis aliis: item *Bon. citans declarationem Cardinalium pro se: et *Præp. q. 4. dub. 5. etc., eò quòd sic et ægri necessitati et reverentiæ Sacramenti consulatur. Dixi saltem, quia, *Tamb. l. 2. exped. conf. citans *Coninch. Præp. et Lugo docet, posse et debere absolvi absolutè, etsi sit absens, qui de signo coram se dato testatus fuit. Denique, si nullum signum dederit, nullo modo absolvendus est, cum actus judicialis non exerceatur, nisi præcesserit accusatio. Licèt enim recentiores quidam, ut *Tamb. de exped. conf. l. 2. c. 10. citans *Homobonum, et *Molf.; item *Phil. Servius in amico fideli, p. 1. c. 1. Anton. de lit. Barth. de S. Fausto, etc. censeant posse, imò debere absolvi sub conditione, dummodo aliàs probè et christianè vixerit, eò quòd præsumi possit interiùs elicuisse contritionem, idque *Dian. v. 4. t. 4. R. 92. et p. q. t. 6. R. 20. ex aliis duodecim ju-***********

» dicet probabile : ab aliis tamen meritò rejicitur, ut *Suarez*,
 » *Vasq. Coninch. Mercer. Card. de Lugo d. 17. s. 3. Malder. etc.*
 » ipseque *Dian. l. c.* et alii 12. apud *Aversam*; quia deest omnis
 » externa confessio, quam esse partem essentialem hujus Sacra-
 » menti, constat ex *Trid. sess. 14. can. 9.* et ex nullo signo ratio-
 » nabiliter præsumi potest, ut suppono. Vide *Card. de Lugo l. c.*
 » *Aversam q. 10. s. 18.* ubi notat, absolutionem, quæ iis, qui in-
 » scripti sunt in Societatem Rosarii, solet in infirmitate impendi
 » sine omni confessione, non dari tanquam Sacramentalem, nec
 » in ordine ad conficiendum Sacramentum, sed ad indulgentiam,
 » et remissionem pœnæ consequendam. »

480. — Circa absolutionem moribundo impertiendam plura
 sunt notanda : et certum est, quòd moribundus, qui signa dat pœ-
 nitentiæ Sacerdoti præsentis, absolute est absolvendus. Et expedit
 illum toties absolvi, quoties nova ipse præstet signa doloris : *Tamb.*
in Meth. Confess. l. 2. c. 10. §. 1. n. 7. Et Auctor. de Offic. Con-
fess. insertus in Oper. La Croix l. 1. q. 31. cum Laym. et Lugo.
 Objiciunt *Sotus, Canus, ac Ledesma*, et dicunt : Si deficiat mate-
 ria, ubi cadet absolutio? Non cadet quidem (ut aiunt) directè
 super peccata infirmi, aliàs ipse non teneretur postmodum ea
 confiteri; non indirectè, cum nullum peccatum explicetur, et
 directè absolvatur. Resp. quòd absolutio cadet directè super om-
 nia peccata illius sub ratione generica peccati, ut accidit in nau-
 fragio, bello, etc. talis autem Confessio in casu nostro satis habet
 in illo signo præstito doloris sive in petitione absolutionis; his
 enim actibus infirmus jam se peccatorem fatetur : indirectè autem
 super peccatis particularibus, et ideo pœnitens tenetur postea illa
 in particulari explicare. Falsum autem est dicere, quòd absolutio
 tunc ferretur causa incognita, quia potius dicendum quòd eo casu
 fertur causa cognita, meliori modo quo potest, licèt non plenè
 cognita, ut ait *Croix l. c.* Et hoc est certum ex mox dicendis.

481. — Dubit. 1. An possit impertiri absolutio moribundo
 sensibus destituto, qui per testimonium adstantium desiderium
 ostendit absolutionis, dando signum doloris, vel absolutionem
 postulando? Negant pariter *Canus, Ledesma, et Alvarez, Tur-*
rian. etc. apud Dianam t. 3. tr. 3. R. 4. Sed oppositum omnino
 affirmandum cum sententia communi, quam tenent *Suar. d. 25.*
sect. 1. §. de eo qui Conf. petit, Tol. l. 3. c. 8. n. 2. Laym. c. 6.
num. 4. Lugo d. 17. sect. 4. et 5. Elbel p. 258. num. 201. Conc.
p. 344. n. 1. Holzm. n. 595. Moya disp. 6. q. 1. Auctor ap. Croix
l. c. p. 32. Salmant. de Pœn. c. 8. num. 148. cum Bellarm. Syl-
oest. Palud. Tolet. Lugo, Valent. Suar. Vasq. Laym. Sa, Gonet, et
aliis pluribus comm. Id tenent etiam Scotus apud Ludov. Caspensem
de Pœn. Disp. 4. sect. 22. et S. Th. Opusc. 65. de Sacram. Unct.
 ubi sic ait : « Si... infirmus, qui petit Unctionem, amisit noti-
 » tiam, vel loquelam, antequam Sacerdos veniret ad eum, ungat
 » eum Sacerdos; quia in tali casu debet etiam baptizari, et à
 » peccatis absolvi. » Idem sentit *S. Antoninus*, cujus verba refe-
 runtur in Sacerdotali Romano (ap. *Lug. d. 17. n. 36.*) ubi dici-

tur : « Infirmus, etiamsi malus et obstinatus diu perseverans in
 » peccatis, et diu non confessus, si petiit Sacerdotem, ut confite-
 » retur, et interea faciente aliquo Confessionem generalem pro
 » eo, Sacerdos faciat absolutionem ab omni peccato. » Probatur
 ex Concilio Arausicano in *c. Qui recedunt. 26. q. 6.* ubi sic habet-
 » tur : « Subitò obmutescens... pœnitentiam accipere potest, si
 » voluntatis aut præteritæ testimonium aliorum verbis habeat,
 » aut præsentis in suo nutu. » Item ex Concil. Carthag. III.
 Can. 34. ubi : « Ægrotantes si per se respondere non possunt,
 » cum voluntatis eorum testimonium, hi, qui sui sunt, periculo
 » proprio dixerint, baptizentur. Similiter de pœnitentibus agen-
 » dum est. » Rursus Conc. Carthag. IV. Can. 76. sic statuit : « Is qui
 » pœnitentiam in infirmitate petit, si casu dum ad eum Sacerdos
 » invitatus venit, oppressus infirmitate obmutuerit, vel in phre-
 » nesim versus fuerit, dent testimonium, qui eum audierunt, et
 » accipiat pœnitentiam. Et si continuò creditur moriturus, recon-
 » cilietur per manûs impositionem, et infundatur ori ejus Eucha-
 » ristia. » Probatur etiam ex *S. Leone Papa in c. Is qui, causa 26.*
q. 6. et in Epist. 89. ubi sancivit : « Si aliqui vi ægritudinis ita fue-
 » rint aggravati, ut quod paulò ante posebant, sub præsentia
 » Sacerdotis significare non valeant, testimonia eis fidelium cir-
 » cumstantium prodesse debebunt, ut simul et pœnitentiam, et
 » reconciliationis beneficium consequantur. » Probatur etiam ex
 Rituali Romano de *Sacram. Pœn. §. Ordo ministrandi*, ubi :
 » Quòd si inter confitendum, vel etiam antequam incipiat confi-
 » teri, vox et loquela ægro deficiat, nutibus et signis conetur,
 » quoad fieri poterit, peccata pœnitentis cognoscere, quibus ut-
 » cumque vel in genere, vel in specie cognitis, vel etiam si confi-
 » tendi desiderium, sive per se, sive per alios ostenderit, absol-
 » vendus est. » Perperam autem opponunt adversarii hoc Rituale
 Romanum fuisse ab aliquo privato Doctore confectum, etsi ap-
 probante Pontifice; unde dicunt hoc non excedere privatam aucto-
 ritatem, cum non habeat auctoritatem, sed tantum approbatio-
 nem Pontificiam. Verùm rectè eos confutant *Lugo d. 17. n. 48. et*
Dian. l. c.; nam *Paulus V* in Bulla exprimit hoc Rituale aucto-
 ritate Sedis Apostolicæ prodixisse, his verbis : « Postquam Pius
 » Papa V Breviarum et Missale edenda censuit, restabat, ut
 » sacri Ecclesiæ Catholicæ Ritus Apostolicæ Sedis (nota) aucto-
 » ritate prodirent. » Deinde subdit : « Quapropter hortamur in
 » Domino Episcopos, Parochos, etc. ut in posterum Romanæ
 » Ecclesiæ auctoritate constituto Rituali in sacris functionibus
 » utantur, et in re tanti momenti quæ Catholica Ecclesia, et ab
 » ea probatus usus antiquitatis statuit, inviolatè observent. »
 Hancque nostram sententiam probabiliter ait *Croix n. 1159. cum*
Lugo, Dicast. etc., locum habere, etiamsi adsit unicus testis, et
 mediatus, testans signa data ab infirmo; per tale enim testimo-
 nium satis fit sensibiliter (nota) Confessario Confessio infirmi.

Neque obstat Decretum Clementis VIII, ubi damnavit Con-
 fessionem factam absenti per epistolam, vel nuncium; nam ut

refert *Coninchius lib. de Absol. Morib.* ex testimonio *Petri Lombard. et Card. Bellarmini*, idem Clemens interrogatus postea de prædicto casu moribundi, respondit, minimè voluisse eum comprehendere, sed talem moribundum omnino absolvendum esse. Idemque testatur *Suarez ap. Tanner. q. 9. n. 16.* ex ore ipsius *Clementis VIII et Pauli V.* Idem dicit *Elbel num. 207.*

Utrùm verò tunc absolutio danda sit absolutè, vel conditionatè? Communiùs censent DD. absolutè, quia tunc (ut ait *Tamb. in Meth. Conf. l. 2. c. 10. n. 8.*) Sacerdos ex assensu probabili rectè operatur; ita etiam *Lugo d. 17. n. 90. Spor. n. 540. cum Vasq. Fill. etc.* et idem sentit *Viva in Append. ad Prop. damn. §. 11.* dicens, quòd in casu necessitatis (aliàs semper quærenda esse certitudo moralis) Sacramenta absolutè sunt administranda, semper ac habetur probabilitas de materia: conditionatè verò, ubi habetur tantùm dubium prudens. Sed *Croix*, quamvis idem asserat *l. 6. p. 2. n. 1769.* scil. quòd absolutio danda sit absolutè, cùm habetur probabilitas de materia; in præsentì tamen casu *n. 1156. d. l.* dicit, absolutionem dandam esse conditionatè; et idem censent *Wig. tr. 13. n. 93. Bon. de Pœnit. Qu. 5. sect. 2. p. 2. §. 4. n. 8. et Suar. d. 23. sect. 1. n. 12. cum Ang. Sylvest. S. Antonin.* et communi, ut ipse asserit. Et hoc tutius videtur, præcipuè ubi prudenter de signis datis dubitatur, ut de facili dubitari potest, præsertim si infirmus sit rusticus.

482. — Dubitat. 2. Quid si nullus adsit testis de signo pœnitentiæ præstito ab ægroto, et æger sensibus destitutus nullum pariter det signum, an hic absolvi possit? *Prima* sententia negat, et hanc tenent *Busemb. ut sup. Lugo d. 17. sect. 3. Suar. d. 23. sect. 1. Petroc. t. 4. p. 169. q. 10. Abelly p. 139. n. 2. Laym. c. 3. Ronc. c. 3. q. 7. et Dian. p. 3. t. 3. R. 8. cum Henr. Naldo, etc.* Ratio brevis, sed valde urgens est, quia tunc deest materia Sacramenti, quæ debet esse sensibilis. *Secunda* verò sententia communior affirmat eum posse et debere absolvi, dummodo infirmus christianè vixerit, et hanc tenent *Merbes de Pœnit. tom. 2. p. 232. q. 85. Morinus l. 10. c. 10. Genettus tom. 4. p. 295. q. 5. Holzm. p. 151. n. 594. Spor. n. 245. Elbel. n. 208. Viva l. c. Salm. c. 8. n. 157. Tamb. c. 10. n. 12. Croix n. 1162. cum Carden. et probabilem putat *Conc. p. 349. n. 15. cum Salmer. Juenin. Pontio, Vanroy, Raynaud. Hen. à S. Ign. Mach. Pell. etc.* quos citat *n. 4.* Idem docet *D. Antonin.* cujus verba adducuntur in cit. Sacerdotali Romano (*apud Lugo d. 17. n. 36.*) ubi dicitur: « Infirmus qui amisit loquelam, vel usum rationis, si bene vivebat, quamvis non petierit Sacramenta, quia ex insperato talia acciderunt... debet præsupponi contritus; et Sacerdos faciat absolutionem ab omni peccato. » Id clarè confirmatur à *D. Augustino l. 1. de Adulter. conjug. c. 26.* ubi habetur: « Catechumenis in hujus vitæ ultimo constitutis, si morbo aut casu aliquo sic oppressi sunt, ut petere Baptismum non possint, proposit est quòd eorum in fide christiana nota voluntas est, ut eo modo baptizentur quo baptizantur infantes, quorum voluntas nulla*

» patuit. Etiam si voluntas ejus incerta est, multò satius est nolenti dare, quàm volenti negare, ubi velit an nolit sic non apparet. » Deinde pergit *S. Doctor eod. lib. c. 28.* et docet eandem rationem esse habendam Baptismatis, et Pœnitentiæ, dicens: « Quæ autem Baptismatis, eadem reconciliationis est causa, si fortè pœnitentes, finiendæ vitæ periculum præoccupaverit; nec ipsos enim ex hac vita sine arrha suæ pacis exire velle debet Mater Ecclesia. »

Sed dices, ubi hîc habetur materia Sacramenti (nempe Confessio et contritio) quæ debet esse sensibilis? Respondent *Genettus et Juenin*, quòd si in peccatore moribundo, ut diximus, signum simplex doloris datum efficiat, ut ipse præsumatur dispositus, quantò magis id efficiet bona vita anteacta? Sed hæc responsio non satisfacit; nam ad impertiendam absolutionem non sufficit præsumptio doloris interni, sed requiritur externa manifestatio peccatorum, qua deficiente, deficit materia Sacramenti. Nec satisfacit alia reponso *Juenin*, nempe quòd actus pœnitentis, juxta *Scotum* et alios, non sunt materia ex qua constat Sacramentum Pœnitentiæ, sed tantùm materia circa quam, hoc est dispositio ad recipiendum Sacramentum; dispositio autem non debet necessariò esse sensibilis; nam huic obstat quòd hoc Sacramentum fuit à Christo Domino (ut docet Tridentinum) institutum in modum judicii, unde omnino requiritur peccatorum accusatio saltem generica, ut sententia absolutionis proferri possit. Melius igitur respondent *Viva, et Salm. ll. cc. cum Aversa, Molf. et aliis*, quòd eo casu bene adest prudens dubium; quòd moribundus vel ante destitutionem noverit suæ damnationis periculum, vel post destitutionem ad illud advertat in aliquo lucido intervallo, in quo præsumitur velle et petere absolutionem signis verè sensibilibus, nempe per suspiria, motus corporis, saltem per anxiam respirationem, quamvis tunc ista signa Confessarius non percipiat: sufficiunt enim talia signa in tanta necessitate, saltem ex prudenti dubio præsumpta, ad dandam absolutionem sub conditione: quidquid dicat *Genettus* dandam esse absolutè; cùm enim nullum signum certum adsit, bene advertunt *Petrocor. et Salm. Sporer, Holzmann, Croix, Elbel, Viva etc.* absolutionem omnino præstandam esse sub conditione, quæ Sacramenti injuriam reparat, si fortè desit materia Sacramenti. Hæc sententia est satis probabilis, non solum extrinsecè ex auctoritate tot gravium auctorum, sed etiam intrinsecè: saltem ob rationem, quia in casu extremæ vel urgentis necessitatis licitum est uti materia dubia, ex principio maximè apud Theologos probato, ut ait *Juenin. Inst. Theol. tom. 7. p. 554. et 557.* Hoc casu enim possumus uti opinione adhuc tenuis probabilitatis, ut rectè aiunt *Sanct. l. 2. de Matrini. d. 36. n. 8. et Dec. l. 1. c. 9. n. 25. Viva dict. §. 11. vers. Ratio, et Croix n. 1162. cum Gobat. et fusè probat Carden. in Prop. damn. ab Innocentio XI. Diss. 4. c. 7. n. 48. cum Nav. Soto, et Filguera.* Ratio, quia necessitas efficit, ut licitè possit ministrari Sacramentum sub conditione in quocumque dubio; per condè.

tionem enim satis reparatur injuria Sacramenti, et eodem tempore satis consulitur saluti proximi. Et maximè hîc advertendum, quòd Sacerdos, quando potest, tenetur sub gravi absolvere infirmum, ut dicunt *Mazzotta t. 3. p. 364. et Suar. Vasq. Con. Sylvest. Caj. cum communi apud Viva l. c.* Utque colligitur ex *c. Si Presbyter*, ubi dicitur: « Si Presbyter pœnitentiam negaverit moribundo, reus » erit animarum. » Bene tamen advertit hîc *Ronc. de Pœn. c. 3. in fine*, non esse sæpius absolvendum moribundum sensibus destitutum intra brevè spatium temporis sine novo signo certo, nisi bis vel ter, servata proportionata distantia; quia revera tunc cessat necessitas quæ adfuit in antecedentibus absolutionibus præstitis. Secus verò dicendum, si destitutio perseverat per longum tempus.

485. — Dubit. 3. An possit absolvi qui fuerit sensibus destitutus in actu peccati, puta adulterii, duelli? Negant *Genettus p. 300. q. 6. Habert t. 6. p. 468. Juen. t. 7. p. 555. et Conc. p. 349. n. 15.* Sed affirmant *Holz. p. 152. n. 594. v. Sed, Auctor de Offic. Conf. (apud Croix) l. 1. qu. 34. et probabilem putat Elbel p. 261. n. 211. cum Pontio, Carden. Gormaz, et Stoz.* Hi dicunt talem infirmum etiam absolvendum esse sub conditione, modò constet fuisse catholicum. Hacque opinione dicunt *Merb. t. 2. p. 238. v. Summa, et Dupasq. t. 8. p. 225.* quemlibet Sacerdotem posse uti, saltem apposita conditione: probatque *Merbesius* auctoritate *D. Augustini l. c. de Adult. conjug. c. 28.* qui dicit: « Ego non » solùm alios catechumenos, verùm etiam ipsos qui videntium » conjugii copulati retinent adulterina consortia, si desperati, » et intra se pœnitentes jacuerint, nec pro se respondere potuerint, baptizandos puto. Quis enim novit, utrùm fortassis adulterinæ carnis illecebris usque ad Baptismum statuerant delinere? Quæ autem Baptismatis, eadem Reconciliationis est causa, si fortè pœnitentem finiendæ vitæ periculum præoccupaverit. » Objicit *Petrocorensis S. Doctorem* loqui hîc de eo tantùm qui signum dederit pœnitentiæ, quod infert ex illis verbis, si intra se pœnitentes jacuerint; unde (dicit) supponitur, quòd tales pœnitentes jam aliquod suæ pœnitentiæ signum dederint; aliàs quomodo possent nosci intra se pœnitentes? Rectè respondet *Merbesius*, quòd illud, intra se pœnitentes, non debet intelligi absolute, sed dubitanter, nempe si fortè pœnitentes jacuerint: et hoc fit manifestum ex verbis sequentibus *S. Doctoris*: « Quis enim novit utrùm fortassis adulterinæ carnis illecebris » usque ad Baptismum statuerant delinere? » Cùm ergo *D. August.* dixerit, *Quis enim novit*, supponit hujusmodi peccatores nullum conversionis signum præbuisse, aliàs jam notum esset ipsos statuisse adulterina consortia non detinere. Et hæc sententia satis probabilis mihi est ob eandem rationem, quæ adducta est in præcedentibus Dubio; si enim licitè absolvi potest et debet ægrotus sensibus destitutus, qui nullum dederit pœnitentiæ signum, si christianè vixerit, eò quòd de ipso prudenter præsumi potest, quòd in extremo vitæ, si aliquod lucidum intervallum habet,

velit absolutionem sacramentalem recipere; sic etiam potest et debet absolvi (intellige semper sub conditione) homo catholicus, etiamsi in actuali peccato sensibus destituatur; pro hoc enim etiam meritò præsumi potest, quòd ipse in proximo periculo suæ damnationis constitutus cupiat omni modo suæ æternæ saluti consulere. Dixi *Homo catholicus*; nam secus dicendum de hæretico, ut rectè advertit *Holz. num. 594.* Hæretici enim, etiamsi in eo casu dent signa pœnitentiæ, non debent absolvi, nisi expressè absolutionem petant, quia tales nunquam prudenter præsumi valent ea signa præbere in ordine ad confessionem, à qua summopere abhorrent.

484. — « *Secunda.* Quando vel pœnitenti, vel Confessario immi- » net periculum vitæ, quòd nec illum integrè confiteri, nec hunc » audire patiat, sufficit integritas formalis. Ratio est, quia tunc » materialis non est possibilis moraliter, quòd valet *seq. cas.*

« 1. Si pœnitens, v. g. infirmus, uno alterove peccato dicto, » deficiat, vel sit gravè periculum ne deficiat.

« 2. Si infirmus volens confiteri, dum ei fertur Viaticum, de- » prehendatur multas Confessiones fecisse invalidas, et gravitas » morbi non patiat dilationem absolutionis. *Gran. Dian. p. 5. t. 3. R. 75. (Vide dicta num. 260.)* »

« 3. Si ipse Sacerdos in periculo constitutus, videatur ante mo- » riturus, quàm pœnitens absolvatur.

« 4. Si tempore pestis, prudentum judicio moraliter certum pe- » riculum sit ne Confessarius inficiatur; qui si tamen totam audire » velit, tenebitur ad eam pœnitens. »

485. — Similiter docet *Concina p. 339. n. 2. Wigandt. tr. 13. n. 102. Abelly p. 139. Bon. de Pœn. D. 5. q. 5. sect. 2. punct. 2. n. 13. cum Vas. Con. etc.* quòd, quando infirmus laborat morbo contagioso, et Confessarius nequit absque periculo, etiamsi à longè ipsum audire diutius immorando; tunc Confessarius, audito aliquo peccato, potest eum statim absolvere. Sic etiam probabiliter excusat *Ronc. c. 3. qu. 1. R. 2.* à Confessione materialiter integra, si hæc sit valde prolixa cum gravi nota pœnitentis, dum urgeat necessitas communicandi, vel celebrandi, et non suppetat tempus. Cæterùm minimè quidem est excusandus is, de quo ob prolixitatem Confessionis facilè alii suspicarentur ipsum multis esse culpis gravatum.

486. — « 5. Si imminet conflictus, vel sit multitudo mori- » bundorum, v. g. in naufragio, nec possint omnes audiri. In » quo casu possent etiam omnes simul dicto uno peccato, quòd » minùs infamat (vel etiam secundùm quosdam, si aliter fieri » non possit, dicendo in genere se esse peccatores) absolvi, di- » cendo: *Ego vos absolvo, etc.* Vide *Sa, v. Absolutio, et Conin. de sacr. d. 7. dub. 9. (Non erit autem impotentia sufficiens, si multus fuerit ad eundem Confessarium concursus, ut volebat prop. 36 inter damnatas ab Innocentio XI.)* »

487. — « *Tertia.* Quando ex confessione certè peccati, vel cir- » cumstantiæ timetur meritò grave damnum proprium, vel alie- » num, sive Confessarii, sive alterius, corporale, vel spirituale,

» potest id reticeri. Ratio est, quia præceptum divinum de integritate non obligat cum tanto incommodo, quod tantum esse posset, ut peccares confitendo, v. g. I. Si Sacerdos certum peccatum sit revelaturus (intellige cum *Con. Card. de Lugo art. 26. n. 527.* quòd pœnitens ipse non teneatur revelare). II. Si sciat, v. g. mulier, ex certo peccato sibi, vel Confessario fore periculum ruinæ. III. Si pœnitenti inde immineat grave damnum, vel periculum vitæ, vel famæ. In his tamen casibus videtur requiri necessitas confitendi, v. g. ob Communionem annuam, vel si longo tempore alioqui esset differenda. * (*Dicunt Lugo, Henr. etc. apud Salm. de Pœn. c. 8. n. 123.* sufficientem etiam habere necessitatem dimidiandi Confessionem, qui esset in peccato mortali, et deberet per duos vel tres dies alium Confessarium expectare.) * Vide *Fill. t. 27. c. 6. Card. de Lugo l. c.* ubi monet talia damna aut pericula non facile fingenda esse; et quidem in religioso vix posse locum habere.

« *Quarta.* Si quis aliquod peccatum, vel circumstantiam non possit confiteri sine violatione sigilli, v. g. si invalide absolvisse simoniacum, nec posses confiteri, nisi illi, qui facile inde posset conjicere quisnam ille esset. »

488. — « Ex omnibus supra dictis sequitur excusari etiam sequentes ab integritate materiali: I. Qui habent casum reservatum, de quo infra, et *Laym. l. 5. t. 6. c. 12.* * (*Sed circa hoc vide n. 265. v. Qu. II.*) * II. Scrupulosum, qui perpetuò angitur de oblitis. * (*Ita etiam Holzm. n. 550. cum comm. et Elbel n. 150. cum Laym. Ills. et Stoz.*) * III. Quem Sacerdos absolvit ante finem, nolens omnia audire, ut habet *Bon. hïc.*

IV. Quem fallit memoria, ita ut dicat, se scire in genere quòd peccaverit mortaliter, non occurrere autem speciem peccati: etsi tunc veniale aliquod addere sit consultum. Ita *Conin. et Laym. l. c.* contra *Sot. et Medinam.* V. Eum qui extreme rudis, vel simplex, dicit se dolere de peccatis, nullum tamen in specie, ne veniale quidem, sciat dicere: qui etsi, speculative loquendo, posset absolvi, practice tamen non expedit, sed data benedictione permittatur communicare. Ita *Laym. loc. cit.*

VI. Qui aliquod peccatum non potest confiteri sine complicitis infamazione, v. g. si peccasses cum matre, vel sorore, quam Confessarius nosset, tunc enim, si alium Confessarium non potes habere, quem aliàs adire tenereris, sufficeret, imò deberet dici, quòd animo cum ea, vel in genere cum aliqua fornicationem, vel incestum commisisses, reticendo gradum primum, vel secundum, quoad licebit sine manifestatione complicitis, cum proposito confitendi integrè Sacerdoti alteri proxima occasione. Ita probabiliter *Nav. cap. 7. Bon. Coninck. Valent. Proxp. hïc dub. 6. Gormaz. etc.* Ratio est, quia quando duo præcepta divina concurrunt, naturale et positivum, quæ simul servari non possunt, præferendum est naturale, quia strictius obligat. Etsi probabilius contrarium docent *Filliuc. Saar. Vasq. Less. Card. de Lugo art. 16. n. 394. Hurt. Con. et alii commun.* Unde talis

» saltem non tenebitur tacere id peccatum, ne complicem infamet, nisi commode possit (quod *Card. de Lugo* extendit etiam ad non complicem, sine cujus manifestatione peccatum explicari non potest); ideoque Confessario curandum, ne nominentur personæ, nisi ad pœnitentis directionem opus esset; tunc enim infamia ista non tanti æstimatur, eamque sibi imputet, qui peccavit. Conferendum tamen est commodum directionis cum infamia. Ratio supra dictorum omnium est, quia in his casibus moraliter non potest fieri confessio materialiter integra. *Laym. c. 8. Fag. p. 1. c. 3. Dian. p. 3. t. 4. Res. 64 et 131 et p. 1. t. 7. R. 49. Les. lib. 2. c. 11. d. 11. Tamb. de exp. conf. l. 2. c. 9. §. 2.* ubi docet, probabile esse, quòd talis pœnitens propter solam consolationem, quam sentit ab amico, vel docto Confessario, possit ei confiteri, etsi alium habere possit. »

489. — An sit obligatio confitendi peccatum mortale quod non possit explicari sine manifestatione complicitis? *Prima* sententia negat, et hanc præter *Nav. et alios apud Busemb. ut supra, tenent Hostiens. et Innoc. in c. Omnis de Pœn. et Rem. ac Diana p. 1. tract. 7. R. 49. cum Soto, et Petig.* Ratio quia (ut dicunt) præceptum naturale servandi famam proximi præferendum est positivo servandi integritatem Confessionis; et hanc probabilem putant *Busemb. et Mazz. t. 3. n. 368. cum Bon. Med. etc.* *Secunda* verò sententia communis, quam sequimur, affirmat, et hanc tenent *Gonet D. 10. q. 4. Pal. p. 11. n. 7. Conc. p. 341. n. 6. Juenin. t. 7. p. 469. et Salm. c. 8. n. 128. cum S. Bonav. S. Anton. Caj. Suar. Lugo, Laym. Sylvest. Tol. Vasq. Ang. Con. Pontio, et aliis plurimis, ex D. Th. qui Opuscul. 12. q. 7. sic ait: « Si speciem peccati (pœnitens) exprimere non possit nisi exprimendo personam cum qua peccavit, putà si cum sorore concubuit, necesse est, ut exprimendo peccati speciem exprimat personam. Sed si fieri potest, debet quærere talem Confessorem, qui personam sororis non cognoscat. » Et idem docet *S. Bernard. in Form. Hon. vitæ*, dicens: « De nullo sinistère loquaris, nisi in Confessione, ubi non potest aliter manifestare peccatum tuum. » Ratio est, quia præceptum integrè confitendi servari debet sine licitè servari potest; satis autem licitè in casu nostro servari potest, cum manifestatio alieni criminis non sit illicita, quando fit ex rationabili causa, ut docet idem *D. Th. 2. 2. q. 63. ar. 2.* ergo servari debet; et sic respondetur rationi oppositæ primæ sententiæ. Ultraquam quòd complex consentiendo in peccato, jam amisit jus ad suam famam in ordine ad Confessionem illius peccati: Diximus peccatum mortale; nam ob peccatum veniale explicandum, aut mortale aliàs confessum, non licet grave crimen alterius manifestare, ut rectè dicunt *Lugo d. 16. n. 412 et 413. Vioa q. 5. art. 7. n. 5. Tamb. l. 2. c. 9. §. 2. n. 15. et Ronc. c. 3. q. 3. R. 1. contra Renzi, et Verric.**

Tenetur verò pœnitens, quando commode potest, alium petere Confessarium, cui incognita sit persona complicitis, ut ejus fama

servetur; nec satis probabilis videtur opinio, quam tenent *Tournel. Præcl. Theol. t. 9. p. 207. v. Dixi, Renzi c. 2. sect. 2. qu. 10. cum Fag.* qui citat *Suarez* (sed non bene, ut mox videbimus), item *Med. et Gers. ap. Lugo d. 16. n. 392.* nempe quòd hoc sit tantum de consilio; nam communiter hoc esse de præcepto dicunt *Suar. d. 34. sect. 2. n. 1.* ubi: « Si Pœnitens » possit ei confiteri, qui non cognoscit personam complicitis, » tenetur id facere: et in hoc omnes conveniunt. » *Laym. c. 8. n. 12. cum communi, Antoine p. 607. n. 59. Roncag. c. 4. qu. 3. R. 2. Viva qu. 5. art. 7. n. 5.* qui habet certum, ac *Lugo loc. cit. cum Vasq. et Con.*

490. Dixi, quando commode potest, nam juxta plurimorum sententiam, excusant pœnitentem ab exquirendo alium Confessarium sequentes causæ, nempe I. Si urgeat periculum mortis, aut præceptum annualis confessionis vel communionis; ita *Sporer p. 226. n. 472. et Viva dict. ar. 5. II.* Si pœnitens non celebrando vel communicando incurreret infamie notam, ita *Suar. d. 34. sect. 2. n. 13. Lugo d. 16. n. 416. Ronc. et Renzi loc. cit. III.* Si quis existeret in peccato mortali, et deberet expectare ultra biduum; ut *Suar. l. c. n. 8. Viva l. c. et Renzi, cum Fagund.* Sed mihi videtur durum esse ei qui est in mortali manere sine absolutione etiam per diem; et huic non videtur dissentire *Antoine c. 2. qu. 13. R. 3.* ubi dicit absolute non teneri ad expectandum, qui est in statu culpæ mortalis, et *Lugo n. 416.* putat talem minus obligari ad differendam Confessionem, licet postea sic subdat: « Non parum hic faciet, si per biduum » differt Confessionem. » Et *Herincæ, ac alii apud Salm. c. 8. n. 123.* nimiam putant dilationem bidui, vel tridui. IV. Si credatur complex cessisse juri suæ famæ, puta si frater peccavit cum sorore, quam scit sejungi non posse a comitatu matris, ut alium adeat Confessarium; *Ronc. loc. cit. V.* Si alicui solito quotidie celebrare vel communicare, grave esset omittere celebrationem vel Communionem, *Lugo d. 16. num. 416.* VI. Si quis difficulter alteri quam consueto Confessario conscientiam aperiret, *Ronc. ib. VII.* Si alias privaretur Jubilæi, vel indulgentiæ beneficio; *Renzi l. c. cum Cotonio, et Fagund. ap. Lugo d. n. 416.* VIII. Sæpe excusantur matres et uxores manifestantes peccata filiorum et virorum Confessario qui hos novit; id enim communiter faciunt ad consilium petendum, vel ad leniendum dolorem; alioquin ipsis nimis durum foret novos Confessarios adire; *Croix l. 6. p. 2. n. 1145. IX.* Si quis propter consolationem, quam sentit ab amico vel docto Confessario, nollet alium quærere, cum plures DD. ut *Nap. Less. Azor. Cajet. et Tann.* (vide dicta l. 3. n. 973. v. *Sed*), dicant non esse plus quam veniale manifestare crimen proximi uni vel alteri viro probo; unde ait *Tamb.* satis excusari ab hujusmodi culpa veniali, qui ob præfatam causam crimen complicitis cogniti Confessario prudenti patefaceret.

491. — Hic autem sedulo advertenda est Bulla N. SS. P.

Bened. XIV, incipiens *Ubi primum*, quam reperies in fine Tomi IX, Decr. IV, ubi Pontifex rigorosè prohibet Confessariis ne exquirant à pœnitentibus nomen complicitis peccati. Ibi enim maximè detestatur praxim illorum, « qui à pœnitentibus » (verba Bullæ) complicitis nomen exquirent, atque ad illud » sibi revelandum, non inducere modo suadendo conarentur, » sed, quod detestabilius est, denunciata quoque, nisi revelarent, absolutionis sacramentalis negatione, prorsus adigerent atque compellerent. » Deinde Pontifex contravenientibus sequentes pœnas imponit, dicens: « Statuentes insuper..., ut » quicumque... ausus... fuerit docere licitam esse hujusmodi » praxim, prout ea in relato nostro Brevi... reprobatur, vel scribere » aut loqui præsumperit in ejusdem damnatæ praxis defensionem, vel ea quæ in dicto Brevi contra eamdem praxim decreta » sunt impugnare, aut in alienos sensus temerè detorquere seu interpretari; incidat ipso facto in excommunicationem, à qua » non possit... nisi à nobis absolvi. » Loquens autem de Confessariis exquirentibus nomen complicitis, « eidem pœnitenti, si » manifestare renuerit, Sacramentalem absolutionem denegando, » dicit: « Noverint sese, ultra peccati lethalis incursum, suspensioni ab Officio audiendarum Confessionum, » aliisque etiam gravioribus pœnis fore subjiciendos. » Et inferius addit Pontifex quòd quicumque non ex Confessione sua, sed aliunde aliquem noverit Confessarium exquirentem nomen complicitis cum denegatione absolutionis, tenetur illum intra solitum terminum denunciare sub pœnis consuetis. Excipit tamen casum, quo Confessarius ex simplicitate hoc faceret, dicens: « Quamvis imprudens et malus, simplex tamen quidam et nudus » actus fuerit, id est iis circumstantiis destitutus, quæ de prava » credulitate, vel de mala adhæsiōne ad praxim in... nostro » Brevi reprobata, tanquam ad licitam, eundem Confessarium suspectum reddant. »

Rectè autem dicunt *P. Conc. p. 693. num. 21.* et Auctor *Commentar. ap. Antoine p. 506,* quòd hic Pontifex tantum damnavit illorum abusum Confessariorum, « qui tum procurandæ » complicitis (ut loquitur Bulla) correctionis, aliorumque bonorum... specioso prætextu colorare, tum emendicatis quibusdam Doctorum opinionibus defendere non dubitarent. » Cæterum Confessarii bene possunt et tenentur, ad integritatem Confessionis servandam, exquirere circumstantias necessarias, nempe quæ vel speciem mutant, vel exquirendæ sunt, ut pœnitentis conscientiæ consulatur, puta si Confessarius exquirat an persona complicitis sit in primo vel secundo gradu, si ligata voto, si sit ancilla, si habitet in eadem domo, licet veniat in cognitionem complicitis.

492. — Præterea, ultra necessitatem explicandi circumstantias peccati, *Mazz. t. 3. p. 369. n. 1. ex Lugo, Soto, Armilla. Diana, Aversa, etc.* loquens de præfata Bulla, sic ait: « Si gravia damna timerentur à complice, quæ solus Confessarius

posset impedire, esset ei manifestandus complex. » Auctor autem citatus *Commen. in Antoine l. c.* sic dicit : « Accidere interdum potest, ut adigendus sit pœnitens ad revelandum complicem, cum nempe agitur de gravibus malis vitandis, quæ in perniciem Reipublicæ vergere possunt. Ut impediatur malum, si fieri potest, obligatur pœnitens ad exquirendum consilium Confessarii, qui pro sua prudentia aut per se, aut per ipsum pœnitentem, remedia conquirat, et nisi revelare velit pœnitens minimè est absolvendus; nam ex lege non minùs justitiæ quàm caritatis, tenetur ille pro virili curare, ut in tuto sit publica salus. De damno vitando, quando privatæ alicui personæ imminere potest, non loquor, nam fere semper suppressis complicum nominibus, consilium præbere potest Sacerdos. » Ita præfati AA. Hic tamen quid de hoc sentiam, mihi lubet exponere. Nulli dubium quòd aliquando tenetur pœnitens complicem manifestare ad aliquod grave damnum impediendum; sed spectata tam rigorosa (ut vidimus) Pontificis prohibitione, ad finem vitandi proximi infamiam, Sacramenti injuriam, sigilli violationem, scandalum, etc. prout exprimitur in Bulla, non est licitum Confessario nomen complicis exquirere ad finem faciendæ correctionis. Unde, casu quo pœnitens verè teneatur complicem patefacere, tantùm poterit Confessarius pœnitenti imponere in genere, ut complicem revelet alicui, qui scandalum possit impedire, sed nunquam licebit Confessario dicere, *revela mihi*. Si verò pœnitens ex se, et sponte sua rogaret Confessarium ut complicem corrigeret, tunc Confessario multa prudentia opus est, nam ordinariè loquendo non expedit, ut se immittat in hujusmodi rem; ipsi enim tantùm incumbit curare damnum sui pœnitentis, non alienum, et solummodo intra Confessionem, non extra; et ex alia parte Confessarius difficulter assumet hoc munus corrigendi sine periculo scandali, et offensionis sacri ministerii.

ARTICULUS III.

Quæ sint reliquæ conditiones Confessionis.

495. Confessio debet esse vocalis. Quando liceat, aut sit obligatio confitendi scripto?—494. Debet esse secreta.—493. Debet esse vera.—496. Quando mendacium in Confessione sit veniale?—497. Quando mortale?

495. — « RESP. Præter integritatem, sunt hæ tres: Prima, » *ut sit vocalis*, scilicet ordinariè, idque propter usum et proximum Ecclesiæ graviter obligantem, nisi subsit justa causa, ut im- » potentia sive physica sive moralis, quæ si adsit, potest fieri » nutu, scripto, aliove signo: v. g. si quis ob anxietatem loqui » non possit, aut puella supra modum verecunda aliter se non » possit explicare quàm scripto, quo à Confessario lecto, addat » voce, de his me accuso. *Suar. Vasquez, Card. de Lugo,*

» *Laym. l. 5. t. 6. c. 6. n. 3.* * (Ita etiam *Salm. de Pœn. c. 7. n. 11. cum Vasq. Can. Pal. Con. etc.* Idque expressum habetur » in *Extrav. Inter cunctos, de Privil. ubi dicitur*: Nisi articulus » necessitatis occurrat, sanctificanda est oris confessio. *Idem dicitur præfati AA. de eo, qui ob impedimentum linguæ, valde gravem difficultatem se confitendi voce experitur. Idem sentit Tamb. de scrupuloso, qui putat scripto melius se explicare.*) » Imò qui aliter non potest, tenetur juxta communem sententiam confiteri per nutus, aut scriptum tempore præcepti: etsi » id quoad scripturam non admittant *Nav. Tol. Sot. Val. Dian. extra articulum mortis* * (*Vide dicta n. 429. in fin. et n. 479.*) » Vide *C. de Lug. d. 15. n. 87.* Similiter suadendum esse surdis, » ut confiteantur scripto (licet ad id non teneantur), ne ab aliis » audiantur: eandemque ob eausam eos non interrogandos, nisi » de planè necessariis, ex *Posseo. docet Dian. p. 3. t. 4. R. 127. et p. 5. t. 6. R. 5.* »

Unde resolves:

« Is, qui extra necessitatem totam Confessionem facit nutu » vel scripto, mortaliter peccat, ac consequenter non absolvitur. » *Dian. p. 3. t. 4. R. 127. ex Syloio. Vide Fill. tom. 1. tr. 7. c. 1. Conc. d. 5. dub. 1. Suar. d. 21. sect. 3. n. 5.* » 494. — « Secunda conditio, *ut sit secreta*, id est, ut fiat soli » Sacerdoti, non quidem ex necessitate, sed usu Ecclesiæ. » Publica autem, qualis in naufragio, prælio, hospitali, ubi » alii adjacent, vel per interpretem fit, non obligat (saltem » respectu peccatorum occultorum), nisi ex caritate sui, eum, » qui in articulo mortis dubitat de contritione; ac tum adhuc » sufficit ea confiteri quæ minorem pariunt infamiam. Ita *Suar. Fagund. Dian. p. 3. tr. 4. R. 29. etc.* »

Unde resolves:

« Si quis peccata in prioribus Confessionibus oblitus esset, » non tenetur etiam in articulo mortis ea confiteri publicè, vel » per interpretem: quia peccatorum obliorum confessio tantùm obligat ex præcepto positivo divino, quod hoc in casu » cessat. V. *Laym. c. 6. Dian. p. 3. t. 4. R. 128 et 129.* » 493. — « Tertia conditio, *ut sit vera*: quod requiritur essentialiter in materia substantiali, et necessaria; quia aliàs in re » gravi deciperetur iudex, neque esset Confessio integra, ideò » que irrita. Non tamen in materia libera, tum quia falsitas » signi in accusatione circa materiam accessoriam, non facit sententiam irritam: tum quia talis tantùm peccat venialiter, cum » non sit gravior injuriosus Sacerdoti, nec Sacramento. Ita » *Navarr. Suarez, etc.* »

Unde resolves:

496. — « 1. Non est mortale, nec irritat Sacramentum I. Si » in confessione mentiaris leviter circa res non pertinentes, aut

» non necessarias ad Sacramentum : v. g. si historiam falsam
 » narres, vel si neges veniale, vel mortale, quod non teneris
 » confiteri.»

An peccet graviter, qui negat Confessario peccatum aliquod veniale commissum, aut mortale aliàs confessum? Affirmant *Cajet. in 2. 2. D. Thomæ q. 69. art. 1. Armilla ap. Renzi cap. 2. sect. 2. q. 3.* Quia (ut dicunt) hic videtur gravem irreverentiam Sacramento irrogare : et de hoc valde dubitat *P. Conc. p. 281. n. 6. ex D. Th. loc. c.* qui ait : « Si confiteri noluerit » veritatem quam dicere tenetur, vel si eam mendaciter negaverit, mortaliter peccat. » Unde *P. Concina* non excusat à mortali qui hoc advertenter faceret, eò quòd se exponeret periculo gravis culpæ. Sed omnino tenendum oppositum cum sententia communi, quam tenent *Busemb. ut supra, et Lugo d. 16. n. 98. Laym. c. 8. n. 5. Antoine p. 511. qu. 13. Anacl. p. 600. n. 17. Holzm. n. 556. Ronc. c. 5. q. 5. R. 1. Renzi l. c. et Bonac. p. 2. §. 2. n. 12. cum Suar. Sanchez, Reg. et aliis passim* : ratio, quia, cum illa non sit materia necessaria Sacramenti, tunc minime decipitur Confessarius in re gravi. Ad textum autem *D. Thomæ* clara est responsio; ibi enim *S. Doctor* tantum loquitur de nolente in iudicio civili fateri veritatem, quam dicere tenetur : sed in foro Sacramentali certum est ex Tridentino nullam esse obligationem confitendi venialia; unde negatio venialis commissi, vel mortalis jam confessi non excedit malitiam simplicis mendacii.

» II. Si falsò te accuses de veniali; quod tamen mortale grave
 » erit, si id facias non dando aliam materiam, cum sic formam
 » reddas irritam, et Sacramentum; nisi tamen facias ex scrupulo, perturbatione. Ita *Suarez, Fill. tom. 1. tract. 7. c. 4. Laym. lib. 4. tom. 6. cap. 8. Dian. p. 3. t. 4. Res. 96.*
 497. — « 2. Sacrilegium est, et absolutio nulla. 1. Si mortale, quod confiteri teneris, et putas esse, neges, aut tegas, ne intelligatur. 2. Ut communiter docetur contra *Sylo.* si mortale tibi falsò imponas, nisi tamen fiat ex simplicitate, et scrupulo, etc. 3. Si neges, vel mentiaris circa peccata aliàs ritè absoluta, quando Confessarius, ut Judex, vel medicus de iis aliquid, ut necessarium ad præsentem Confessionem interrogat. *Card. de Lugo d. 14. sect. 10. Tamb. l. 2. c. 10. §. 2.* secus si ad præsentem Confessionem non faciat *ibid.* »

Si quis affirmat peccatum mortale, quod non fecit, vel negat fecisse quod fecit, duplex mortale committit, unum sacrilegii contra virtutem Religionis ob reverentiam Sacramento debitam, alterum mendacii sibi graviter perniciosi contra virtutem veracitatis; ita rectè *Holzm. n. 554. et Sporer n. 482. cum aliis passim.*

ARTICULUS IV.

Quando confessio sit invalida, et quomodo iteranda.

498. An valeat Confessio apud Confessarium excommunicatum?
 — 499. An apud surdum, indoctum, etc. An apud non audientem aliquot peccatum? — 500. De iudicio peccatorum efformando à Confessario. — 501. Quando Confessio sit invalida ex parte pœnitentis? — 502. Quomodo iteranda Confessio facta eidem Confessario? — 503. Quid si peccatum sit inculpabiliter omissum? An ob magnum concursum possit confessio dimidiari? — 504. Quid de rusticis qui nunquam explicarunt species, neque numerum? — 505. Non est obligatio repetendi Confessiones, nisi constet de ipsarum nullitate.

498. — « RESP. I. Id contingit ex duplici capite. Primò ex parte » Confessarii, si jurisdictionem non habuit, vel certè impeditam » per censuram * (*Semper ac per ipsam sit vitandus, secus si sit » toleratus; Salm. de Pœn. c. 9. n. 18. Roncaglia c. 1. q. 1. et » alii passim*) *; vel si formam substantialiter vitiauit, vel non » intendit absolvere, vel peccatum nullum intellexit.

499. — « Dico, nullum, quia si ob surditatem, somnum, vel » distractionem, aliqua, licèt mortalia, non intellexerit, sine » culpa pœnitentis, probabilius est valuisse absolutionem, ac » postea tantum repetenda esse non audita, ut contra *Sylo. Anton. Navar. et alios docent Henriq. Laym. l. 5. tr. 6. c. 9. Dian. p. 4. t. 4. R. 198.* Addo, sine culpa : quia si semidormienti mala fide confitearis, peccas, et Confessio est invalida, ideoque repetenda, *Tamb. l. 2. c. 10. §. 3.* Denique addunt aliqui cum *Tol.* si Confessarius indoctus non potuit discernere mortale et veniale, invalidam esse. Verum id *Suarez, Laym.* et alii passim rejiciunt, et quidem etiamsi Confessarius putasset esse veniale quod fuit mortale; ideoque confessionem bona fide tali factam non esse opus repetere. Ita *Henr. Sanch. 1. mor. c. 10. n. 69. Dian. part. 3. t. 4. R. 121.* contra *Vasq.* Dixi, bona fide, quia, si mala fide, v. g. quia quæsivisti talem Confessarium, qui tibi mederi non possit, debes repetere : cum enim actu peccaveris, dum confitereris, non fuisti ritè dispositus, ideoque nec absolutus. *Tamb. l. 2. c. 10. §. 3.* * (*Tunc igitur debet repeti Confessio ob ignorantiam Confessarii, quando pœnitens jam novit eum insufficientem; vel quando clarè videt Confessarium non percipere gravitatem sui peccati.* » *Salm. de pœn. c. 9. n. 26 et 29. Suar. d. 28. s. 2. n. 12. et Lugo d. 16. n. 602. cum Gabr. Henr. Med. Sylo. Hurt. etc.*) * Denique si finita confessione intelligas Confessarium aliqua non percepisse, sive propter somnum, sive distractionem, nescias autem quæ sint illa, teneris repetere Confessionem, si brevis fuerit, quia de singulis prudenter potes dubitare : si autem